

Ceny żywności na świecie spadają na giełdach, ale nie w sklepach

29 kwietnia 2023

Restauracje w różnych krajach zmniejszają porcje swoich smażonych dań, by zaoszczędzić na oleju – pisze na swoim portalu Associated Press. W Pakistanie ludzie rezygnują z mięsa, ze względu na rosnące ceny wołowiny i kurczaków. Na Węgrzech bary wycofują burgery i frytki z menu, ponieważ rosną ceny oleju. Na całym świecie ceny żywności stały się przerażająco wysokie. Tymczasem na światowych rynkach ceny ziarna, oleju roślinnego, mleka i innych produktów rolnych spadają. Dlaczego zatem spadki te nie przekładają się na ceny w sklepach i restauracjach – pyta agencja.

Mimo obaw, ceny produktów rolnych na świecie spadły po wybuchu wojny na Ukrainie. Największy ich wzrost miał miejsce między czasem wyjścia z pandemicznej recesji, a początkiem wojny, natomiast od 12 miesięcy spadają. Jednak nie widać tego spadku w sklepach. Problem dotyczy Stanów Zjednoczonych, Europy oraz wielu krajów biednych. Rynki są obecnie tak ze sobą powiązane, że podobne procesy zachodzą w niemal każdym zakątku świata. W Stanach Zjednoczonych na przykład w marcu ceny żywności wzrosły rok do roku o 8,5 proc.

Dlaczego spadek cen produktów rolnych nie wpływa na wydatki przeciętnego konsumenta na świecie? Przede wszystkim na cenę żywności w sklepie ceny produktów rolnych wpływają w niewielkim stopniu, aż 75 procent tej ceny powstaje po zakupieniu plonów od rolników. Na tę kwotę składają się na przykład: ceny energii, transportu i koszty pracy.

Wszystkie koszty w dużej części osadzone są w inflacji bazowej, z której wyłączone są ceny żywności i energii.

Okazała się ona trudna do obniżenia. W marcu ceny żywności w Unii Europejskiej zwiększyły się o 19,5 procenta rok do roku, w Wielkiej Brytanii natomiast o 19,2 proc. Jest to największy wzrost od 46 lat. Na Węgrzech było jeszcze gorzej. Tam ceny rok do roku wzrosły aż o 45 proc.

Zdaniem ekonomistów ceny żywności w sklepach będą rosły wolniej, ale proces spadku dynamiki wzrostu nie będzie przebiegał zbyt szybko. Na ceny te wpływają czynniki nie zawsze wynikające z sytuacji ekonomicznej na świecie. Na przykład fuzje firm działających w branży spożywczej ograniczają konkurencję. W Stanach Zjednoczonych 4 firmy z branży przetwórstwa mięsnego kontrolują aż 85 procent rynku wołowiny, 70 procent rynku wieprzowiny i 54 procent rynku drobiu. Taka sytuacja sprawia, że firmy bezproblemowo podnoszą ceny.

Na ceny w sklepach wpływają też kursy walut. Od nich zależy, ile trzeba zapłacić za importowaną żywność. W wielu przypadkach importowane składniki używane są do wytwarzania produktów żywnościowych, lub używa się ich w procesie produkcji żywności. Osłabienie waluty oznacza więc podnoszenie cen, co przekłada się na inflację.

Wzrost cen zmusza często konsumentów do zmiany diety. Okazuje się bowiem, że nie są oni już w stanie pozwolić sobie na niektóre produkty. Na przykład muszą zwiększyć udział warzyw kosztem mięsa, ale i ceny warzyw rosną w sklepach. Zdaniem części ekonomistów spadek cen produktów rolnych może stanowić zapowiedź przyszłych trendów i ostatecznie wskazuje, że taniej będzie również w sklepach.

W Polsce ceny żywności i napojów bezalkoholowych wzrosły w marcu rok do roku o 24 procent – podaje portal „Business Insider”. Jak wszędzie na świecie rosną one szybciej, niż wynosi wskaźnik inflacji. Ta wyniosła w Polsce 16,2 procenta w marcu.

W naszym kraju występują również inne czynniki związane z cenami żywności. Jak powiedział cytowany przez „Business Insider” Jakub Olipra, ekonomista Credit Agricole Banku Polska: „W przypadku polskiego rynku można przyjąć, że zmiany cen skupu surowców rolnych znajdują odzwierciedlenie na sklepowych półkach po dopiero czterech miesiącach. Wynika to z charakteru umów, jakie zawierane są pomiędzy rolnikami a przetwórcami żywności oraz przetwórcami żywności a sklepami”.

Zdaniem cytowanych przez portal ekonomistów również w Polsce dynamika wzrostu cen rok do roku będzie się zmniejszać. Początkowy wynikać to będzie z wyżej bazy w roku poprzednim, później zadziałają skutki spadku cen produktów rolnych.

Autorstwo: Wojciech Ostrowski

Źródło: MagazynFakty.pl